

## **РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ.**

Формування законодавчої бази державного контролю за використанням та охороною земель як однієї із найважливіших функцій держави в регулюванні земельних відносин, в сучасній Україні розпочався з прийняттям 18 грудня 1991 року Верховною Радою України Земельного кодексу України, який базувався на положеннях Декларації про державний суверенітет України. Дата його прийняття співпадає з початком земельної реформи у нашій країні. Вказані законодавчі акти створили правове підґрунтя подальшого розвитку земельного законодавства.

До завдань державно контролю за використанням та охороною земель Земельний кодекс України (редакції 1991р.) відносить: «забезпечення додержання всіма державними, кооперативними та іншими громадськими підприємствами, установами та організаціями, а також громадянами вимог земельного законодавства з метою ефективного використання та охорони земель».

В зв'язку з запровадженням приватної і колективної форми власності на землю Верховною Радою України у 1992 році був прийнятий Земельний Кодекс України в новій редакції, в якому функція держави щодо контролю за використанням та охороною земель знайшла подальший розвиток. Статтею 94 цього Кодексу було встановлено, що «...державний контроль за використанням і охороною земель здійснюється Радами народних депутатів, а також Державним комітетом України по земельних ресурсах, Міністерством охорони навколишнього природного середовища України та іншими спеціально уповноваженими на те державними органами». До цього часу державний контроль за використанням земель здійснювався землевпорядною службою Міністерства сільського господарства України.

На підставі вказаної норми Земельного кодексу України до одного із основних завдань Державного комітету України по земельних ресурсах віднесено здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.

У відповідності з «Тимчасовим положенням про порядок здійснення органами Державного комітету України по земельних ресурсах державного контролю за використанням та охороною земель», здійснення державного контролю за використанням та охороною земель в структурі Державного комітету України по земельних ресурсах покладалося на управління моніторингу земель, обласні, Київське та Севастопольське міські управління земельних ресурсів та районні відділи земельних ресурсів. Вказаним Положенням був визначений перелік посад, які були внесені до категорії державних інспекторів за використанням та охороною земель. Так, начальники районних відділів земельних ресурсів по посаді є державними інспекторами по використанню та земель районів, а їх заступники – заступниками державних інспекторів.

З удосконаленням системи управління земельними ресурсами щодо здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, відбувалось і удосконалення законодавства в частині відповідальності за порушення земельного законодавства.

З прийняттям у 1993 році Закону України «Про внесення змін і доповнень в Кримінальний кодекс України і Кодекс України про адміністративні правопорушення» органам Державного комітету України по земельних ресурсах згідно статті 238 КУпАП надано право розглядати справи про адміністративні правопорушення, передбачених статтями 53 (порушення правил використання земель), 53<sup>2</sup> (перекручування або приховування даних державного земельного кадастру), 55 (самовільне відхилення від проектів внутрішньогосподарського землеустрою), 56 (знищення межових знаків).

По адміністративним правопорушенням, передбачених статтями: 52 (пошкодження і забруднення сільськогосподарських та інших земель), 53<sup>1</sup> (самовільний захват земельної ділянки), 54 (несвоєчасне повернення тимчасово зайнятих земель або не приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням) КУпАП посадові особи органів Державного комітету України по земельних ресурсах мали право складати лише протоколи про адміністративні правопорушення. Розгляд справ по вказаних адміністративних правопорушеннях покладалося на адміністративні комісії при виконавчих комітетах, районних, міських, районних в містах Рад народних депутатів. З 1996 року у відповідності з Законом України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України з питань охорони навколишнього природного середовища», вказані повноваження щодо розгляду справ по адміністративним правопорушенням були надані органам Державного комітету по земельних ресурсах.

Розвиток державного контролю за використанням та охороною земель в цей період можна охарактеризувати, як етап формування законодавчо – нормативної бази. Подальший розвиток законодавчої бази щодо здійснення державного контролю за використанням та охороною земель продовжився з прийняттям в 2001 році Земельного кодексу України.

